

Curtea Supremă de Justiție
DECIZIE

25 ianuarie 2023

mun. Chișinău

Colegiul penal al Curții Supreme de Justiție
în componență:

Președinte Iurie Diaconu,
Judecători Liliana Catan, Victor Boico,

a examinat, în camera de consiliu, fără citirea părților, admisibilitatea în principiu a recursurilor ordinare, împotriva deciziei Colegiului Penal al Curții de Apel Chișinău din 14 septembrie 2022, declarate de procurorul în Procuratura de circumscripție Chișinău, Cătălin Scutelnic și de inculpatul

Grajdean Simion XXXXXX.

<i>instanța de fond:</i>	<i>Termenul de examinare,</i> <i>29.10.2021 - 24.12.2021,</i>
<i>instanța de apel:</i>	<i>18.05.2022 - 14.09.2022,</i>
<i>instanța de recurs:</i>	<i>14.11.2022 - 25.01.2023.</i>

Asupra recursurilor menționate, Colegiul Penal,

c o n s t a t ă :

1. Prin sentința Judecătoriei Chișinău din 24 decembrie 2021, cauza fiind examinată conform prescripțiilor din art. 364¹ Cod de procedură penală, Grajdean Simion a fost condamnat în baza art. 264 alin. (3) lit. b) Cod penal la amendă în mărime de 650 unități convenționale, ce constituie 32.500 lei.

În conformitate cu art. 78 alin. (2) Cod penal, a fost înlăturată pedeapsa complementară - anularea dreptului de a conduce mijloace de transport prevăzută de art. 264 alin. (3) lit. b) Cod penal.

De la inculpat s-au încasat în beneficiul statului cheltuielile judiciare în sumă de 6218 lei.

2. Instanța de fond a constatat că inculpatul Grajdean Simion, deținând permis de conducere numărul XXXXXX, eliberat la 20.08.1999, pentru categoria „B”, la 14 septembrie 2021, aproximativ ora 19.58, conducând automobilul „Fiat 500 L”, n.î. XXXXXX, deplasându-se pe traseul R - 5, Chișinău - Vadul lui Vodă, din direcția Vadul lui Vodă, în direcția mun. Chișinău, în timp ce se afla în adiacentul trecerii nedirijate pentru pietoni, semnalizată prin indicatorul rutier 5.50.1 a încălcat cerințele Regulamentului circulației rutiere, aprobat prin Hotărârea Guvernului nr. 357 din 13.05.2009, și anume: prevederile pct. 3 al Regulamentului circulației rutiere, conform căruia participanții la trafic sunt obligați să respecte regulile de circulație, semnificația mijloacelor de semnalizare rutieră, condițiile tehnice ale Regulamentului și prin acțiunile lor să nu cauzeze prejudicii altor participanți la trafic, să nu-i expună pericolului; prevederile pct. 10 alin. (1) lit. b) al Regulamentului circulației rutiere, conform căruia persoana care conduce un vehicul trebuie să posede cunoștințe și să execute cerințele prezentului regulament, precum și să posede dexteritatea necesară de a conduce în siguranță vehiculul pe drum, prevederile pct. 11 lit. f) al Regulamentului circulației rutiere, conform căruia conducătorul de vehicul este obligat la trecerile pentru pietoni cu circulație nedirijată, să cedeze trecerea pietonilor care traversează drumul pe partea carosabilului în direcția de mers a vehiculului; în cazul în care înaintea trecerii pentru pietoni s-a oprit sau a redus viteza vreun vehicul, conducătorii altor vehicule care se deplasează pe benzile alăturate pot continua deplasarea numai după ce s-au asigurat că pe trecere nu sunt pietoni; prevederile pct. 45) alin. (1) și alin. (2) al Regulamentului circulației rutiere, conform căruia conducătorul trebuie să conducă vehiculul în conformitate cu limita de viteză stabilită, ținând permanent seama de următorii factori: a) starea psihofiziologică ce influențează atenția, b) dexteritatea în conducere care i-ar permite să prevadă situațiile periculoase; d) situația rutieră, în cazul în care în limita vizibilității apar obstacole care pot fi observate de conducător, el trebuie să reducă viteza sau chiar să oprească, pentru a nu pune în pericol siguranța traficului; prevederile pct. 46) lit. (a) al Regulamentului circulației rutiere, conform căruia conducătorul de vehicul trebuie să manifeste prudență sporită și, în caz de necesitate, să reducă viteza până la limita care i-ar garanta siguranța traficului sau chiar să oprească, în cazurile în care se deplasează pe lângă copii, persoane de vârstă înaintată, precum și persoane cu semne evidente de dizabilitate, prin faptul că, în timpul deplasării, exprimând neatenție față de trafic și încredere exagerată în sine, nu a ținut cont de totalitatea factorilor rutieri care garantează siguranța conducerii mijlocului de transport, în special de starea sa psihofiziologică ce-i influența atenția, nu a manifestat prudență, nu a oprit mijlocul de transport înainte de trecerea nedirijată pentru pietoni, continuând deplasarea fără ca să se asigure că pe trecerea pietonală nu sunt pietoni, și nu a permis finalizarea traversării carosabilului pe trecerea menționată de către pietonul Miron Eduard, născut la XXXXXX, care se afla angajat în traversarea părții carosabile a traseului indicat, de la stânga spre dreapta, relativ deplasării mijlocului de transport indicat, pe care l-a tamponat, iar în urma traumelor primite, Miron Eduard a decedat la data de 15.09.2021, ora 01.49, fiind internat în I.M.S.P. „Institutul de Medicină Urgentă”, amplasat în str. Toma Ciorbă, mun. Chișinău.

Potrivit concluziei raportului de expertiză judiciară nr. 202103C1342 din 12.10.2021, moartea lui Miron Eduard, anul nașterii XXXX, a survenit, conform datelor documentelor medicale, la data de 15.09.2021, ora 01.49, în rezultatul șocului traumatic și hemoragie ca rezultat al traumei asociate, ce se confirmă prin datele examinării medico-legale a cadavrului, datele documentelor medicale și adevărate histologic. La examinarea medico-legală a cadavrului s-a depistat traumă asociată: a) traumă cranio-facială închisă echimoze, excoriații și plăgi contuze pe față, plagă scalpantă parieto-occipital; hemoragii în țesuturi moi pericraniene; fractura peretelui inferior al orbitei pe dreapta cu deplasarea fragmentelor; b) traumă deschisă a toracelui: excoriații pe torace; fracturi costale 1-9 pe dreapta și 2 pe stânga pe mai multe linii anatomice, pe dreapta cu lezarea pleurei parietale și a pulmonilor, cu hemoragii în țesuturile moi adiacente; rupturi și contuzia pulmonilor; hemotorax bilateral; c) traumă vertebro-medulară închisă: fracturi tasate ale corpurilor vertebrelor C7 și Th2 cu hemoragii subdurale și intramedulare; d) traumă închisă a abdomenului: hemoragii în țesuturile moi ale regiunii lombare; hemiperitoneu; rupturi ale ficatului; fractură cominutivă a ramurilor superioare bilateral ale oaselor pubiene; dehiscenta sacro-iliacă bilaterală; e) trauma membrilor: echimoze și excoriații pe membrele superioare și inferioare; fractură închisă a tibiei pe dreapta în treime superioară; fractura deschisă a oaselor gambei pe dreapta în treime medie; fractura fibulei pe stânga. Toate leziunile sus menționate au fost produse prin acțiunea traumatică cu un corp(uri) contondent(e) sau la lovire de acesta (acestea), posibil în timpul și circumstanțele indicate în solicitare (accident rutier în calitate de pieton, orientat cu partea laterală dreapta a corpului spre partea anterioară a unității de transport), au legătură causală directă cu decesul și, în ansamblu, se califică ca vătămare corporală gravă, după criteriul pericolului pentru viață. La cercetarea toxicologică în sângele cadavrului lui Miron Eduard s-a depistat alcool etilic în cantitate de 1,18 ‰, ce la persoane vii, de obicei, condiționează stare de ebrietate alcoolică medie.

Instanța a reținut că inculpatul a recunoscut săvârșirea faptelor indicate în rechizitoriu și a solicitat ca judecata să se facă pe baza probelor administrate în faza de urmărire penală.

În baza probelor administrate, instanța a concluzionat că vina inculpatului este dovedită pe deplin și i-a încadrat acțiunile pe art. 264 alin. (3) lit. b) Cod penal, ca încălcarea regulilor de securitate a circulației de către o persoană care conduce mijlocul de transport, încălcare care a provocat din imprudență decesul unei persoane.

La individualizarea pedepsei, instanța a ținut cont de prevederile art. 61, 75 Cod penal, și a statuat că inculpatul a comis o infracțiune gravă, care se pedepsește cu închisoare de la 3 la 7 ani, cu anularea dreptului de a conduce mijloace de transport, că potrivit art. 364¹ alin. (8) Cod de procedură penală, se reduc cu 1/3 limitele pedepsei, că circumstanțe agravante nu au fost stabilite, cele atenuante fiind - recunoașterea vinovăției și repararea benevolă a pagubei pricinuite.

Potrivit art. 78 alin. (2) Cod penal, în cazul în care instanța de judecată constată circumstanțe atenuante la săvârșirea infracțiunii, pedeapsa complementară, prevăzută de lege pentru infracțiunea săvârșită, poate fi înlăturată.

Potrivit art. 79 alin. (1) Cod penal, ținând cont de circumstanțele excepționale ale cauzei, legate de scopul și motivele faptei, de rolul vinovatului în săvârșirea infracțiunii, de comportarea lui în timpul și după consumarea infracțiunii, de alte circumstanțe care micșorează esențial gravitatea faptei și a consecințelor ei, precum și de contribuirea activă a participantului unei infracțiuni săvârșite în grup la descoperirea acesteia, instanța de judecată poate aplica o pedeapsă sub limita minimă, prevăzută de legea penală pentru infracțiunea respectivă, sau una mai blândă, de altă categorie, ori poate să nu aplice pedeapsa complementară obligatorie.

Ori, inculpatul a reparat integral prejudiciul material și moral cauzat succesorului părții vătămate decedate, Miron Artiom, fiind încheiată o tranzacție de împăcare, potrivit cărei ultimul nu are pretenții față de inculpat.

La fel, inculpatul se caracterizează pozitiv, a fost decorat cu diverse distincții ale MAI, inclusiv Colaborator Eminent, distincția MAI Crucea „Pentru Merit”, medalia „Pentru merite în serviciul Poliției”, precum și alte distincții de stat și medalii comemorative, participant al acțiunilor de luptă pentru apărarea independenței și integrității Republicii Moldova din anii 1991-1992, ce în cumul pot fi apreciate drept merite deosebite față de societate.

Astfel, ținând cont de circumstanțele atenuante stabilite, de comportamentul inculpatului în timpul și după consumarea infracțiunii, meritele deosebite ale acestuia față de societate, de faptul că a săvârșit infracțiunea din imprudență, s-a căit sincer de cele comise, și-a recunoscut vinovăția, anterior nu a fost tras la răspundere penală, nu se află la evidența medicului narcolog și medicului psihiatru în privința lui sunt aplicabile prevederile art. 78 alin. (2), art. 79 alin. (1) Cod penal, urmând a-i fi stabilită o pedeapsă mai blândă, de altă categorie, cu înlăturarea pedepsei complementare.

3. Procurorul în Procuratura mun. Chișinău, Oficiul reprezentare a învinuirii în instanță de judecată, Artur Lupașco, a declarat apel, solicitând casarea parțială a sentinței și pronunțarea unei noi hotărâri, prin care inculpatul să fie condamnat la 4 ani și 8 luni închisoare cu executare și cu anularea dreptului de a conduce mijloace de transport.

Apelantul a invocat că soluția instanței de fond privind aplicarea în privința inculpatului a prevederilor art. 79 Cod penal, fiindu-i stabilită o pedeapsă de altă categorie sub formă de amendă, este neîntemeiată, deoarece pe lângă faptul că pedeapsa penală este o măsură de constrângere statală, totodată este și o măsură de corectare, infractorul fiind ajutat să se corecteze și să înțeleagă că trebuie să respecte legile și normele de conviețuire socială.

Deci, pedeapsa aplicată inculpatului trebuie să fie echitabilă, legală și individualizată, capabilă să restabilească echitatea socială și să realizeze scopurile legii penale și pedepsei penale, potrivit art. 61 Cod penal, în strictă conformitate cu dispozițiile părții generale a Codului penal și stabilirea pedepsei în limitele fixate în partea specială.

Totodată, instanța de fond a aplicat în privința inculpatului prevederile art. 78 alin. (2) Cod penal care prevede că în cazul în care instanța de judecată constată circumstanțe atenuante la săvârșirea infracțiunii, pedeapsa complementară, prevăzută de lege pentru infracțiunea săvârșită, poate fi înlăturată.

Însă, în speță, infracțiunea a fost comisă cu mijlocul de transport care este un pericol social sporit pentru sănătatea și viața atât a șoferului, cât și a altor participanți la trafic, iar instanța de fond nici nu a încercat să stabilească și să delimiteze circumstanțele atenuante la săvârșirea infracțiunii vizate, întru aplicarea prevederilor art. 78 alin. (2) Cod penal, referindu-se doar la circumstanțele ce au stat la baza aplicării prevederilor art. 79 Cod penal.

Astfel, temei de aplicarea a pedepsei complementare, în afară de cerința dispoziției legii penale incriminate, îl constituie și faptul că inculpatul nu a oprit mijlocul de transport înainte de trecerea nedirijată pentru pietoni, a continuat deplasarea fără să se asigure că pe trecerea pietonală nu sunt pietoni și nu a permis finalizarea traversării carosabilului pe trecerea menționată de către pietonul Miron Eduard, pe care l-a tamponat, cauzându-i vătămări corporale în rezultatul cărora la 15.09.2021, acesta a decedat.

4. Potrivit deciziei Colegiului Penal al Curții de Apel Chișinău din 14 septembrie 2022, apelul a fost admis, casată parțial sentința și pronunțată o nouă hotărâre.

Lui Grajdean Simion, recunoscut vinovat în baza art. 264 alin. (3) lit. b) Cod penal, prin aplicarea art. 79 Cod penal, i-a fost stabilită pedeapsa de 1 ani și 6 luni închisoare, cu anularea dreptului de a conduce mijloace de transport.

În temeiul art. 90 Cod penal, executarea pedepsei închisorii i-a fost suspendată condiționat, pentru o perioadă de probațiune de 2 ani.

În rest sentința a fost menținută.

Instanța de apel a constatat că inculpatul a comis o infracțiune gravă, anterior nu a comis infracțiuni și nu a fost judecat, se caracterizează pozitiv, că nu au fost stabilite circumstanțe agravante, cele atenuante fiind - recunoașterea vinei și repararea benevolă a pagubei pricinuite, iar potrivit art. 364¹ alin. (8) Cod de procedură penală, noile limite ale pedepsei vor constitui de la 2 ani la 4 ani și 8 luni.

Astfel, reieșind din circumstanțele cauzei și ținând cont de faptul că pedeapsa penală are drept scop restabilirea echității sociale, corectarea condamnatului, precum și prevenirea săvârșirii de noi infracțiuni, atât din partea condamnatului, cât și a altor persoane, luând în considerație că inculpatul se caracterizează pozitiv, a fost decorat cu diverse distincții ale MAI, inclusiv Colaborator Eminent, distincția MAI Crucea „Pentru Merit”, medalia „Pentru merite în serviciul Poliției” și alte distincții de stat și medalii comemorative, a participat la acțiunile de luptă pentru apărarea independenței și integrității Republicii Moldova din anii 1991-1992, având merite deosebite față de societate, a săvârșit pentru prima dată o infracțiune gravă, nu se află la evidența medicului psihiatru și narcolog, și-a recunoscut vina, solicitând examinarea cauzei în procedură simplificată, anterior nu a fost tras la răspundere penală, precum și ținând cont de lipsa circumstanțelor agravante și prezența circumstanțelor atenuante, inclusiv prin aplicarea art. 79 alin. (1) Cod penal, corectarea și reeducarea inculpatului este posibilă prin stabilirea în privința acestuia a unei pedepse sub formă de închisoare pe un termen de 1 ani și 6 luni, cu anularea dreptului de a conduce mijloace de transport.

Totodată, potrivit art. 90 alin. (1) Cod penal, la stabilirea pedepsei cu închisoarea de cel mult 7 ani pentru infracțiunile săvârșite din imprudență, ținând

seama de circumstanțele cauzei și de persoana celui vinovat, instanța de judecată poate dispune suspendarea condiționată a executării pedepsei aplicate vinovatului.

Raționamentul de aplicare a prevederilor art. 90 Cod penal are la origine persoana și comportamentul acesteia până la săvârșirea infracțiunii, atitudinea și modul de manifestare a infractorului în fazele de urmărire penală și de examinare a cauzei, față de cele comise, cum vinovatul își apreciază fapta social periculoasă încă de la momentul descoperirii ei, cum ar fi: conduita bună a infractorului, străduința depusă pentru a înlătura rezultatul infracțiunii, comportarea sinceră pe parcursul procesului.

Deci, fiind analizate circumstanțele cauzei și personalitatea inculpatului, urmărind în acest sens comportamentul acestuia în viața socială, ținând cont de faptul că pericolul social reprezentat de fapta comisă - infracțiune gravă, săvârșită din imprudență, rezultă că scopul legii penale poate fi atins și fără izolarea acestuia de societate.

Or, este prerogativa instanței de judecată să aprecieze dacă scopul pedepsei poate fi atins chiar și fără executarea efectivă a acesteia. În formarea acestei convingeri, instanța de judecată urmează să țină cont de totalitatea condițiilor expres prevăzute de lege. Deși legea nu îngădește libertatea instanței de judecată de a-și forma convingerea cu privire la posibilitatea făptuitorului de a se îndrepta fără executarea efectivă a pedepsei, ea obligă instanța să-și motiveze hotărârea de suspendare condiționată a executării pedepsei, indicând precis acele motive pe care s-a întemeiat concluzia ei.

Prin urmare, în raport cu fapta comisă, urmările prejudiciabile ale faptei și personalitatea inculpatului, corijarea și reeducarea acestuia este posibilă fără izolarea de societate, aplicând în privința lui prevederilor art. 90 Cod penal, acordându-i șansa de a-și corecta comportamentul în sensul respectării legii penale.

Ținând cont de faptul că pedeapsa este echitabilă când impune infractorului lipsuri și restricții ale drepturilor lui, proporționale cu gravitatea infracțiunii săvârșite și este suficientă pentru restabilirea echității sociale, adică a drepturilor și intereselor victimei, statului și întregii societăți, perturbate prin infracțiune, precum și că infracțiunea comisă face parte din categoria celor grave, iar art. 90 Cod penal permite aplicarea suspendării condiționate a executării pedepsei pentru această categorie de infracțiuni, i-a fost stabilită lui Grajdean Simion, recunoscut vinovat de comiterea infracțiunii prevăzute de art. 264 alin. (3) lit. b) Cod penal, pedeapsa în formă de închisoare pe un termen de 1 ani și 6 luni, cu anularea dreptului de a conduce mijloace de transport, cu suspendarea executării pedepsei pe un termen de probă de 2 ani.

Totodată, solicitarea acuzării privind aplicarea în privința inculpatului a pedepsei cu închisoare pe un termen de 4 ani și 8 luni cu executare este neargumentată și nejustificată, or la caz pedeapsa aplicată va contribui la corectarea condamnatului și va preveni la săvârșirea de noi infracțiuni atât de către condamnat, precum și de alte persoane.

5. Procurorul în Procuratura de circumscripție Chișinău, Cătălin Scutelnic, a declarat recurs ordinar, în care solicită casarea parțială a deciziei menționate, în partea pedepsei numite și dispunerea rejudecării cauzei în această parte de către instanța de apel.

Recurentul a invocat că instanța de apel a constatat în mod eronat că aplicarea practic a pedepsei minime va atinge scopul prevăzut de art. 61 Cod penal.

Mai mult, instanța de apel nu a motivat oportunitatea aplicării pedepsei diminuate, precum și nu a stabilit circumstanțele cauzei și ale persoanei vinovate ce ar justifica concluzia că nu este rațional ca acesta să execute pedeapsa cu închisoare.

Instanța de fond a omis că inculpatul a comis o infracțiune gravă, cu consecințe ireparabile – decesul victimei și, în lipsa unui cumul de circumstanțe atenuante, suspendarea condiționată a executării pedepsei cu închisoarea reprezintă o soluție de pedeapsă prea blândă, inechitabilă, inadecvată și disproporțională în raport cu gradul prejudiciabil al infracțiunii săvârșite și a scopului pedepsei penale sub aspectul restabilirii echității sociale, corectării inculpatului, prevenirii săvârșirii de noi infracțiuni din partea lui și a altor persoane.

Instanța de apel nu a indicat motivele condamnării cu suspendarea condiționată a executării pedepsei cu închisoarea, conform art. 90 Cod penal, iar inculpatul nu a perceput gravitatea fetei săvârșite, reeducarea lui urmând a fi efectuată cu privarea de libertate, aceasta fiind o măsură de pedeapsă proporțională fetei comise.

Deci, instanța de apel, diminuând pedeapsa sub minimul prevăzut de lege, nu a ținut cont de raportul circumstanțelor atenuante și celor agravante stabilite, și de faptul că pedeapsa redusă până la minimul prevăzut de sancțiune este echitabilă în cazul constatării unui cumul de circumstanțe atenuante, totodată, nefiind identificată nicio circumstanță excepțională, în sensul art. 79 Cod penal.

În drept, recursul este întemeiat pe art. 427 alin. (1) pct. 10) Cod de procedură penal - s-au aplicat pedepse individualizate contrar prevederilor legale.

5.1. A declarat recurs ordinar și inculpatul, în care solicită casarea deciziei instanței de apel și menținerea sentinței instanței de fond.

Recurentul a indicat că soluția instanței de apel nu este motivată, iar modificarea pedepsei aplicate denotă un dezechilibru esențial în cadrul aplicării criteriilor de individualizare a pedepsei, or, o pedeapsă prea aspră generează apariția unor sentimente de nedreptate, jignire, înrăire și neîncredere în lege, ce pot duce la consecințe contrare scopului urmărit.

Astfel, la stabilirea pedepsei, instanța de apel nu a ținut cont de contribuția inculpatului la comiterea infracțiunii, precum și de prevederile art. 75 Cod penal, or, o diferențiere a pedepselor în circumstanțele stabilite, este inadmisibilă.

Instanța de apel nu a studiat multilateral, în deplină măsură și obiectiv, circumstanțele și datele care caracterizează pozitiv persoana inculpatului și care au importanță esențială la stabilirea categoriei și mărimii pedepsei.

Mai mult, instanța de apel nu a apreciat circumstanțele atenuante prezente - încheierea tranzacției cu succesul părții vătămate și lipsa pretențiilor materiale și morale în legătură cu fapta comisă.

Or, i-a fost încălcat dreptul la un proces echitabil, deoarece prin încadrarea corectă a fetei și adoptarea unei soluții diferite în cadrul individualizării pedepsei, instanța de apel nu a motivat suficient necesitatea modificării pedepsei în cazul aplicării pedepsei mai blânde decât cea prevăzută de lege, conform art. 79 Cod penal.

În drept, recursul este întemeiat pe art. 427 alin. (1) pct. 6), 10) Cod de procedură penală.

6. Examinând admisibilitatea în principiu a recursurilor ordinare pe baza materialului din dosarul cauzei și motivelor invocate, Colegiul Penal concluzionează că acestea urmează a fi declarate inadmisibile din următoarele considerente.

Potrivit art. 427 alin. (1) pct. 6) și 10) Cod de procedură penală, hotărârile instanței de apel pot fi supuse recursului pentru a repara erorile de drept comise de această instanță, inclusiv în temeiul când hotărârea atacată nu cuprinde motivele pe care se întemeiază soluția, când s-au aplicat pedepse individualizate contrar prevederilor legale.

Instanța de recurs verifică doar dacă s-a aplicat corect legea la faptele reținute prin hotărârea atacată și dacă aceste fapte au fost constatate cu respectarea dispozițiilor de drept formal și material.

În această ordine de idei și în raport cu circumstanțele invocate în recursurile ordinare, în care nici nu sunt indicate concrete erori de drept și clar definite (*pct. 5., 5.1. din decizie*), se atestă că împrejurările menționate în partea descriptivă a hotărârii contestate, inclusiv cele reproduse în pct. 4. din prezenta decizie, relevă în mod concludent că instanța de apel, legal și întemeiat a constatat și apreciat circumstanțele de fapt și de drept privind pedeapsa aplicată inculpatului, în strictă conformitate cu prevederile normelor de procedură penală și prescripțiilor de drept material, just și argumentat a ținut cont de prevederile art. 7 alin. (1), 61 alin. (2), 75 alin. (1), 65¹ alin. (3), 79 alin. (1), 90 alin. (1) Cod penal, art. 364¹ alin. (8) Cod de procedură penală, conform căror la aplicarea legii penale se ține cont de caracterul și gradul prejudiciabil al infracțiunii săvârșite, de persoana celui vinovat și de circumstanțele cauzei care atenuază ori agravează răspunderea penală. Pedeapsa are drept scop restabilirea echității sociale, corectarea condamnatului, precum și prevenirea săvârșirii de noi infracțiuni atât din partea condamnaților, cât și a altor persoane. Persoanei recunoscute vinovate de săvârșirea unei infracțiuni i se aplică o pedeapsă echitabilă în limitele fixate în Partea specială a prezentului cod și în strictă conformitate cu dispozițiile Părții generale a prezentului cod. La stabilirea categoriei și termenului pedepsei, instanța de judecată ține cont de gravitatea infracțiunii săvârșite, de motivul acesteia, de persoana celui vinovat, de circumstanțele cauzei care atenuază ori agravează răspunderea, de influența pedepsei aplicate asupra corectării și reeducării vinovatului, precum și de condițiile de viață ale familiei acestuia. Inculpatul care a recunoscut săvârșirea faptelor indicate în rechizitoriu și a solicitat ca judecata să se facă pe baza probelor administrate în faza de urmărire penală beneficiază de reducerea cu o treime a limitelor de pedeapsă prevăzute de lege în cazul pedepsei cu închisoare. Ținând cont de circumstanțele excepționale ale cauzei, legate de scopul și motivele faptei, de rolul vinovatului în săvârșirea infracțiunii, de comportarea lui în timpul și după consumarea infracțiunii, de alte circumstanțe care micșorează esențial gravitatea faptei și a consecințelor ei, precum și de contribuirea activă a participantului unei infracțiuni săvârșite în grup la descoperirea acesteia, instanța de judecată poate aplica o pedeapsă sub limita minimă, prevăzută de legea penală pentru infracțiunea respectivă. Dacă, la stabilirea pedepsei cu închisoare pe un termen de cel mult 7 ani pentru infracțiunile săvârșite din imprudență, instanța de judecată, ținând cont de circumstanțele cauzei și de persoana celui vinovat, va ajunge la concluzia că nu este rațional ca acesta să execute pedeapsa stabilită, ea *poate* dispune suspendarea condiționată a executării pedepsei

aplicate vinovatului, indicând numai decît în hotărîre motivele condamnării cu suspendare condiționată a executării pedepsei. Anularea dreptului de a conduce mijloace de transport poate fi aplicată de instanța de judecată, cu redobîndirea ulterioară a permisului de conducere, în modul stabilit de lege.

În consecutivitatea enunțată, instanța de apel just a concluzionat că în cazul în care inculpatul a comis o infracțiune gravă, soldată cu decesul unei persoane, dar din imprudență, nu are antecedente penale, a recunoscut integral vinovăția și sincer s-a căit, solicitînd examinarea cauzei în procedură simplificată, a reparat totalmente prejudiciul cauzat și succesorul părții vătămate nu are pretenții, este caracterizat în exclusivitate pozitiv, a fost decorat cu diverse distincții ale MAI, inclusiv Colaborator Eminent, distincția MAI Crucea „Pentru Merit”, medalia „Pentru merite în serviciul Poliției” și alte distincții de stat și medalii comemorative, a participat la acțiunile de luptă pentru apărarea independenței și integrității Republicii Moldova din anii 1991-1992, avînd merite deosebite față de societate, stabilirea unei pedepse inculpatului, cu aplicarea art. 79 alin. (1) Cod penal, sub formă de 1 an și 6 luni închisoare, cu anularea dreptului de a conduce mijloace de transport și cu suspendarea condiționată a executării pedepsei închisorii pentru o perioadă de probațiune de 2 ani, în temeiul art. 90 Cod penal, este una echitabilă, adecvată și proporțională în raport cu gradul prejudiciabil al infracțiunii săvârșite, persoana inculpatului și a scopului pedepsei penale sub aspectul restabilirii echității sociale, corectării ultimului, prevenirii săvârșirii de noi infracțiuni atît din partea lui, cît și a altor persoane.

Deci, pedeapsa respectivă a fost motivată, individualizată și aplicată inculpatului în corespundere cu prevederile legale (*pct 4. din decizie*).

Ori, soluția instanței de apel coroborează și cu următoarele împrejurări.

Potrivit art. 78 alin. (2) Cod penal, în cazul în care instanța de judecată constată circumstanțe atenuante, pedeapsa complementară, prevăzută de lege pentru infracțiunea săvârșită, **poate fi înlăturată**, iar conform art. 79 alin. (1) Cod penal, ținînd cont de circumstanțele excepționale ale cauzei, instanța de judecată **poate să nu aplice** pedeapsa complementară obligatorie.

Totodată, în corespundere cu jurisprudența națională, **potrivit** prevederilor **art. 78 alin. (2) Cod penal**, în cazul în care instanța de judecată constată circumstanțe atenuante la săvârșirea infracțiunii, **pedeapsa complementară care nu este obligatorie („cu sau fără”)** prevăzută de lege pentru infracțiunea săvârșită **poate fi înlăturată**. **Pedeapsa complementară obligatorie poate fi înlăturată numai în condițiile art. 79 alin. (1) Cod penal**, dacă există circumstanțe atenuante excepționale. În spiritul art. 79 Cod penal, se înțelege că trebuie să existe ori în împrejurările în care s-a derulat fapta infracțională, ori în datele privind personalitatea infractorului, circumstanțe, împrejurări, particularități, situații sau stări de lucruri, care constituie excepție de la starea obișnuită a lor ori a personalității inculpatului. Împrejurările obișnuite sunt cele care predomină și caracterizează majoritatea cetățenilor și nu pot fi considerate excepționale. Ca excepționale, instanța urmează să stabilească astfel de împrejurări care micșorează esențial gravitatea faptei și a consecințelor ei, precum și date privind personalitatea făptuitorului - grad de invaliditate - I, II (persoana cu dizabilități severe și accentuate), merite deosebite față de societate, alte circumstanțe de importanță

majoră (*Hotărârea Plenului CSJ a RM din 11.11.2013, nr.8 - Cu privire la unele chestiuni ce vizează individualizarea pedepsei penale, pct. 10., 11.*).

Prin urmare, instanța de fond neîntemeiat a aplicat față de inculpat prevederile art. 78 alin. (2) Cod penal, deoarece în cazul art. 264 alin. (3) lit. b) Cod penal pedeapsa complementară este una obligatorie.

Deci, pedeapsa respectivă a fost motivată, individualizată și aplicată inculpatului de către instanța de apel în corespundere cu prevederile legale (*pct. 4. din decizie*).

Pe lângă aceasta, recursurile declarate, potrivit argumentelor invocate și reproduse în pct. 5., 5.1. din prezenta decizie, este întemeiat doar pe critica modului în care instanța de apel a apreciat probele și circumstanțele cauzei în latura pedepsei aplicate inculpatului.

Însă, pornind de la relevanțele art. 90 Cod penal, art. 27, 101, 414 alin. (1) și (2) a Codului de procedură penală, că instanța de judecată **poate** dispune suspendarea condiționată a executării pedepsei aplicate inculpatului, judecătorul apreciază probele în conformitate cu propria sa convingere, formată în urma cercetării tuturor probelor administrate. Instanța de apel, judecând apelul, verifică legalitatea și temeinicia hotărârii atacate în baza probelor examinate de prima instanță, conform materialelor din cauza penală și în baza oricăror probe noi prezentate instanței de apel, și poate da o nouă apreciere probelor din dosar. Astfel, activitatea instanței de apel privind doar aprecierea sau reaprecierea probelor și circumstanțelor cauzei în latura pedepsei penale în alt sens decât cel pe care îl propune acuzarea și inculpatul, este o competență și prerogativă legală a acestei instanțe, care nu constituie un temei de drept separat din numărul celor incluse în art. 427 Cod de procedură penală și, astfel, invocarea acestei chestiuni în recursul ordinar, la fel, este lipsită de orice temei legal.

Mai mult, motivele invocate în recursurile vizate au constituit deja obiect de examinare în instanța de apel, fiind oferite răspunsuri argumentate în acest sens (*pct. 4. – 5.1. din decizie*), iar o altă opinie asupra circumstanțelor pricinii care au fost puse la baza sentinței de condamnare, conform jurisprudenței CtEDO, nu poate servi temei pentru reexaminarea cauzei (*hotărârea din 16 ianuarie 2007, pct. 20, cazul Bujnița versus Moldova*).

Împrejurările enunțate denotă în mod concludent că instanța de apel nu a comis erori de drept în raport cu motivele invocate de recurenți, că hotărârea contestată conține motive clare și legale pe care se întemeiază soluția, că inculpatului i s-au aplicat pedepse individualizate conform prevederilor legale, și că recursurile ordinare sunt vădit neîntemeiate (*pct. 5., 5.1. din decizie*).

Conform art. 432 alin. (2) pct. 4) Cod de procedură penală, instanța de recurs decide inadmisibilitatea recursului înaintat în cazul în care se constată că acesta este vădit neîntemeiat.

Prin urmare, odată ce sunt vădit neîntemeiate, recursurile ordinare de pe rol urmează a fi declarate inadmisibile.

7. În conformitate cu art. 431 alin. (1), 432 alin. (1), (2) pct. 4), alin. (3) Cod de procedură penală, Colegiul Penal,

d e c i d e:

Inadmisibilitatea recursurilor ordinare declarate de procurorul în Procuratura de circumscripție Chișinău, Cătălin Scutelnic și de inculpatul Grajdean Simion XXXXX, împotriva deciziei Colegiului Penal al Curții de Apel Chișinău din 14 septembrie 2022, pe motiv că sunt vădit neîntemeiate.

Decizia este irevocabilă, fiind pronunțată integral la 28 ianuarie 2023.

Președinte

Iurie Diaconu

Judecători

Liliana Catan

Victor Boico